

PLAN DZIAŁANIA KT 125 ds. Udostępniania i Eksploatacji Złóż Kopalin

STRESZCZENIE

Obszarem działalności normalizacyjnej KT 125 są kapitalne wyrobiska górnicze pionowego i poziomego udostępnienia i eksploatacja złóż kopalin oraz główne obiekty technologiczne podziemnych zakładów górniczych (szyby i szybiki górnicze, wyrobiska korytarzowe i komorowe, układy technologiczne głównego odwadniania, przewietrzania i klimatyzacji, podsadzania wyrobisk, sieci sprężonego powietrza, obiekty technologiczne i funkcyjne).

Klasyfikacja zakresu tematycznego wg ICS: 73.020; 73.100.

Zakres współpracy krajowej na etapie programowania prac i opiniowania dokumentów:

- Ministerstwo Gospodarki,
- Wyższy Urząd Górniczy.

W zakresie kompetencji KT 125 znajdują się 33 normy PN-G.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Sytuacja na rynku węgla kamiennego, tak międzynarodowym jak i krajowym, powoduje szereg wyzwań, przed którymi stoi obecnie górnictwo węgla kamiennego w Polsce. Niski poziom cen węgla i kłopoty ze sprzedażą tego surowca (spowodowane m.in. stosunkowo łagodnymi zimami oraz konkurencją węgla importowanego) mają wpływ na decyzje o planowaniu wydobycia węgla w krajowych spółkach węglowych. Wszystkie decyzje oraz bieżące działania dotyczące produkcji są podejmowane w obliczu prognoz, mówiących o stopniowym wypieraniu węgla z mixu energetycznego Polski, pomimo inwestycji w nowe bloki wytwórcze pracujące na węglu kamiennym.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Działalność związana z wydobyciem węgla prowadzi w Polsce osiem spółek węglowych.

Są to:

- Kompania Węglowa S.A. wydobywająca węgiel w 15 kopalniach;
- -astrzębska Spółka Węglowa S.A. eksploatująca węgiel w 4 kopalniach spółki (jedna kopalnia trzyruchowa);
- Katowicki Holding Węglowy S.A. posiadający 4 kopalnie, które wraz z kopalnią Kazimierz-Juliusz Sp. z o.o. tworzą Katowicką Grupę Kapitałową S.A.;
- Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.;
- Tauron Wydobycie S.A. (dawniej Południowy Koncern Energetyczny S.A.) z dwiema kopalniami - Zakładem Górniczym „Janina” i Zakładem Górniczym „Sobieski”;
- Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o.;
- Zakład Górniczy Siltech Sp. z o.o.;
- Eko-Plus Sp. z o.o.

Polska kontynuuje restrukturyzację i przemiany na krajowym rynku węgla kamiennego, poprawiając konkurencyjność krajowych spółek węglowych, między innymi w wyniku wdrażania Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007–2015 przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2007 r. Zakłada ona restrukturyzację spółek węglowych, zwiększenie bezpieczeństwa pracy, wdrażanie czystych technologii węglowych oraz prywatyzację kopalń. Wciąż poszukiwane i eksploatowane są nowe złoża, tak przez zagranicznych inwestorów, a przykład kopalni LW Bogdanka S.A. czy ponowne uruchomienie wydobycia w kopalni Silesia przez czeskie przedsiębiorstwo Energetický a průmyslový holding a.s. udowadniają, że przy zmniejszeniu kosztów wydobycia nawet wobec zapowiadanej węglowej dekonjunkcji i problemów branży, istnieje ekonomicznie uzasadniony sens inwestycji na krajowym rynku węgla kamiennego.

Wielkość wydobycia węgla kamiennego w 2013 roku plasuje Polskę w pierwszej dziesiątce państw – producentów węgla kamiennego. Wśród krajów europejskich (euroazjatyckich) tylko Rosja zajmuje w tym rankingu miejsce wyższe, natomiast Polska jest liderem jeśli chodzi o wydobycie węgla w krajach Unii Europejskiej (Dubieński, J. i Turek, M. 2012. Szanse i zagrożenia rozwoju górnictwa węgla kamiennego w Polsce, Wiadomości górnicze nr 11, BP Statistical Review of World Energy June 2013 - http://www.bp.com/content/dam/bp/pdf/statistical-review/statistical_review_of_world_energy_2013.pdf).

W Polsce eksploatacja jest prowadzona obecnie w dwóch zagłębiach węgla kamiennego.

Górnośląskie Zagłębie Węglowe, gdzie udział udokumentowanych zasobów bilansowych stanowi ponad 80% jest głównym zagłębiem wydobywczym Polski. Na jego terenie jest obecnie prowadzone wydobycie w 29 kopalniach (jedna kopalnia trzyruchowa, trzy kopalnie, w których eksploatacja prowadzona jest w dwóch ruchach). Drugim zagłębiem, w którym odbywa się obecnie wydobycie jest Lubelskie Zagłębie Węglowe, gdzie węgiel eksploatuje jedna kopalnia – Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

Obecnie, koncesje Ministerstwa Środowiska na wydobycie węgla kamiennego posiada dziewięć spółek węglowych.

Są to:

- Kompania Węglowa S.A;
- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.;
- Katowicki Holding Węglowy S.A. wraz z kopalnią Kazimierz-Juliusz Sp. z o.o. wchodzące w skład Katowickiej Grupy Kapitałowej S.A.;
- Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.;
- TAURON Wydobycie S.A. (dawniej Południowy Koncern Energetyczny S.A.);
- Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o.;
- Zakład Górniczy Siltech Sp. z o.o.;
- Eko-Plus Sp. z o.o.;
- NWR Karbonia S.A.

Liczba koncesji według stanu na dzień 1 maja 2014 r. udzielonych przez Ministra Środowiska wynosi 62. Udzielono także 24 koncesji na rozpoznawanie złóż węgla kamiennego oraz 12 koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż (*Zestawienie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie złóż węgla kamiennego oraz metanu - http://www.mos.gov.pl/kategoria/262_raporty_i_zestawienia_koncesji_udzielonych_przez_ministra_srodowiska/*). Wydobycie węgla kamiennego w Polsce w 2013 roku wyniosło 74,9 mln Mg, z czego blisko 84% to wydobycie węgla kamiennego energetycznego. Poziom wydobycia w wysokości około 75 – 77 mln Mg utrzymuje się już od 5 lat po spadku wydobycia w 2009 roku.¹

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Działania KT 125 powinny spowodować wdrożenie nowych norm własnych a także aktualizację oraz utrzymanie zasobów norm już istniejących.

Prace KT 125:

- przyczynią się do rozpowszechnienia najnowszych osiągnięć nauki górniczej a także doświadczenia praktyków;
- są ważnym i niezbędnym uzupełnieniem przepisów prawnych stosowanych w zakładach górniczych;
- przyczynią się do zapewnienia wysokich standardów bezpieczeństwa prowadzenia ruchu zakładów górniczych.

3 CZŁONKOSTWO W KT I STRUKTURA KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

¹Marcin MALEC, Jacek KAMIŃSKI, Roman WARCHO, *Zeszyty Naukowe Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energii Polskiej Akademii Nauk*, nr 8, rok 2014

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

KT 125 liczy obecnie 6 członków:

- Główny Instytut Górnictwa;
- KGHM CUPRUM Sp. z o.o. Centrum Badawczo-Rozwojowe;
- Biuro Studiów i Projektów Górniczych w Katowicach S.A.;
- Porozumienie Związków Zawodowych KADRA;
- Akademia Górniczo - Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- Przedsiębiorstwo Robót Górniczych Bytom Sp. z o.o.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.3 Cele KT

Biorąc pod uwagę ilość podmiotów, które korzystają z norm opracowanych przez KT 125 oraz pilną potrzebę przeciwdziałania zagrożeniom, priorytetem będzie przegląd norm z naciskiem na ich przydatności w zakresie bezpieczeństwa w górnictwie.

Chcemy również zainteresować branżę możliwością finansowania aktualizacji istniejących norm pod kątem wprowadzenia w nich zmian wynikających z postępu i rozwoju technologicznego w górnictwie.

Istotne będzie również określenie zagadnień bezpośrednio przydatnych w górnictwie a wymagających normalizacji.

4.1. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Zwiększenie zainteresowania górnictwa normami własnymi oraz pozyskanie środków finansowych na ich opracowanie a także na aktualizację norm już istniejących. Popularyzacja prac KT 125 w środowisku.

4.2. Aspekty środowiskowe

Prace podejmowane przez KT przyczynią się do zmniejszenia negatywnego wpływu górnictwa na środowisko naturalne.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Podejmowanie nowych tematów normalizacyjnych objętych zakresem KT 125, z uwagi na ograniczone środki finansowe PKN, wiąże się z potrzebą poszukiwania nowych podmiotów gospodarczych do współpracy na polu normalizacji.

Brak reprezentacji największych podmiotów gospodarczych górnictwa głębinowego oraz świadomości części środowiska z korzyści płynących, z normalizacji co skutkuje trudnościami w pozyskiwaniu środków finansowych na opracowanie nowych norm.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

KT 125 będzie opracowywał normy w zależności od potrzeb środowiska biznesowego i zgłoszeń gotowości finansowania opracowań normalizacyjnych.